

СТЕПАНА ТКАЧЕНКА ПАМ'ЯТАЮТЬ НА ЗАКАРПАТТІ

Розповідь про цьогорічний меморіальний шаховий турнір пам'яті Степана Ткаченка варто розпочати з такої цікавої історії. Якось, років 15 тому, ми зустрілися зі Степаном Володимировичам на пл. Театральній в Ужгороді. Старший колега запропонував пройтися разом до його будинку біля міськради та обговорити шахові новини. Ці 200 метрів пам'ятаю ще й сьогодні, адже їх подолали за ... цілу годину. Причина – цілком банальна. Кожні 15-20 метрів мій супутник зустрічав якогось знайомого і кілька хвилин з ним спілкувався. Біля його домівки ми розпрощалися, так і не обговоривши жодної шахової теми.

Комунікабельність, рідкісне життєлюбство та доброта були у шахового ветерана в крові. Він мав пів-Ужгорода знайомих і ні з ким ніколи не конфліктував. За більш ніж 30 років нашого знайомства я жодного разу не бачив його роздратованим чи у поганому настрої. Степан Ткаченко був талановитим і натхненним педагогом, Заслуженим вчителем України, викладав математику в ЗОШ №2, де дав дорогу в наукове життя багатьом вихованцям. В його родині завжди панувала любов і взаємоповага, яка передалася на генетичному рівні і дітям, і онукам.

Але шахова громадськість знає Степана Володимировича перш за все як сильного шахіста та яскравого пропагандиста давньої гри. Саме такі шахові «аксакали», як Степан Ткаченко, а також його колеги Йосип Сотмарі, Василь Деяк, Тібор Гержені, Міклош Локкер, Каміл Найпавер, Георгій Уваров та інші, піднімали у післявоєнному Закарпатті шахову цілину та торували дорогу наступним шаховим поколінням.

Сучасній молоді не збагнути тяжких умов тих років. Сьогодні до їх послуг затишні клуби, досвідчені тренери, електронні годинники, комп'ютери з потужними шаховими програмами тощо. А в кінці 40-х та у 50-х роках бодай який престижний турнір провести була проблема. Наші шахові першопрохідці грали у сирих, прокурених і слабо опалюваних приміщеннях, без шахових годинників та з комплектами фігур, де пішаків тур і слонів подеколи заміняли гудзики, котушки від ниток та запальнички. Але жага інтелектуального спортивного протиборства домінувала над незручностями, і люди залюбки проводили вільний час у баталіях на чорних і білих клітинках.

Двічі Степан Ткаченко виборював звання чемпіона області, кілька разів ставав призером чемпіонатів. В кінці 60-х через педагогічну завантаженість відійшов від участі в турнірах, але стару любов до мудрої гри в серці залишив. У наймасовішій на ті часи газеті «Закарпатська правда» Степан Володимирович заснував шахову рубрику, в якій протягом багатьох років висвітлював найважливіші шахові події в області та світі, проводив цікаві конкурси з рішення шахових задач, знайомив любителів з повчальними партіями та красивими комбінаціями.

У 2008-му керівники шахової федерації вирішили вшанувати патріарха закарпатських шахів і провести на його честь меморіальний турнір. Ідею гаряче підтримав рідний онук Степана Ткаченка, відомий науковець і менеджер Олександр Доктор. Творчий тандем виявився надзвичайно ефективним. Змагання не тільки стало традиційним і проходить щороку, а ще й вирізняється відмінною організацією, пристойними призами, високою масовістю та участю провідних спортсменів.

Цьогорічний десятий (а отже, ювілейний!) ткаченківський меморіал вкотре підтвердив своє високе реноме. Змагання відбулися 5 березня в затишному приміщенні їдальні по вул.Гойди, 4, за участі 56 спортсменів. Кваліфікаційний склад виявився досить потужним: міжнародний майстер, майстер ФІДЕ та 23 кмс. Дистанцію у вісім турів швейцарської системи найвпевненіше подолав мукачівець Василь Гуйван, в активі якого 7 очок. Наші вітання переможцю меморіалу!

Друге місце з 6,5 очка посів Юрій Ісак з Ужгорода. А от на третьому дещо несподівано опинився юний вихованець Мукачівської ДЮШаК Валадіс Пеппас. Це перший успіх юнака у дорослих турнірах. Цілком можливо, що вже у найближчі роки він стрімко увірветься в когорту провідних шахістів Закарпаття.

На турнірі було багато інших спонсорських призів. Трійку найсильніших ветеранів склали екс-чемпіони області Володимир Рижонков, Аркадій Ворович та Степан Стерчо. В інших номінаціях призи дісталися Михайлу Бедю («Інваспорт»), Ніколетті Панченко (жінки), Ярославу Щербаку (школярі) та найстаршому учаснику турніру, 83-річному мукачівцю Тіберію Прібеку.

Що ж, перший у цьому році ужгородський шаховий млинець завдяки зусиллям організаторів вийшов не глевким. Шаховий патріарх Степан Ткаченко заслуговує на такий чудовий турнір і добру пам'ять від колег-шахістів.

Аркадій ВОРОВИЧ